Реферат

Міжнародна Академія Управління Персоналом

3 теми: "Держава як соціальний інститут"

Група: ТУ-12-21-Б1ІПЗ

Студент: Солтисюк Дмитро

План

- Сутність та основні ознаки держави.
- Основні теорії походження держави і права.
- Функції держави: поняття, класифікація.
- Поняття та елементи форм держави:
  - форма державного правління;
  - форма державного устрою;
  - політичний режим.
- 4. Основні сучасні концепції держави.

Сутність та основні ознаки держави: Держава - це політично-правове утворення, яке володіє верховною владою на певній території і має суверенітет, тобто незалежність від зовнішнього втручання. Основні ознаки держави включають:

- Територія: держава має визначену територію, на якій вона здійснює свою владу.
- Населення: держава має населення, яке підпорядковується її правилам і законам.
- Влада: держава має верховну владу, яка здійснюється через законодавчу, виконавчу і судову владу.
- Суверенітет: держава має право приймати незалежні рішення в межах своєї території і вступати в міжнародні відносини.

Основні теорії походження держави і права:

- Теорія договору: за цією теорією, держава виникає як результат договору між людьми, які об'єднуються для забезпечення своєї безпеки і порядку.
- Теорія насилля: ця теорія стверджує, що держава виникає шляхом застосування насильства або перемоги однієї групи людей над іншими.
- Теорія божественного походження: відповідно до цієї теорії, держава виникає в результаті божественної волі або призначення.

Функції держави: поняття, класифікація: Функції держави - це сукупність завдань і обов'язків, які вона виконує для забезпечення свого існування та реалізації інтересів суспільства. Зазвичай функції держави класифікуються на такі категорії:

- За напрямком діяльності:
- Політичні функції: забезпечення порядку, збереження суверенітету, регулювання політичних відносин, здійснення зовнішньої політики тощо.
- Економічні функції: регулювання економіки, забезпечення соціальної захищеності, розробка і реалізація економічної політики тощо.
- Соціальні функції: забезпечення соціальної справедливості, здійснення соціальної політики, охорона здоров'я, освіта, культура тощо.
- За способом здійснення:
- Позитивні функції: пряме втручання держави для досягнення певних цілей, наприклад, надання освіти, охорони здоров'я, соціального захисту тощо.
- Негативні функції: обмеження свободи індивіда, вживання примусових заходів, наприклад, заборона вбивства, шахрайства, репресії проти порушників закону тощо.

Поняття та елементи форм держави:

- а) Форма державного правління: це організаційна структура, яка визначає спосіб, яким здійснюється державне управління. Основні форми державного правління включають:
  - Монархія: влада перебуває в руках одного монарха, який може мати обмежену чи необмежену владу.
  - Республіка: влада належить народу або його представникам, які обираються відповідно до певних процедур.

- Тоталітаризм: державна влада зосереджена в руках однієї партії або лідера, який має повну контроль над усіма сферами життя суспільства.
- б) Форма державного устрою: це організаційна структура, що визначає взаємозв'язки між центральною владою і її територіальними одиницями. Основні форми державного устрою включають:
  - Централізований устрій: влада концентрується в центральних органах держави, а регіональні одиниці мають обмежену самостійність.
  - Федеративний устрій: держава складається з федеративних одиниць, які мають певну ступінь самостійності і власні органи влади.
  - Децентралізований устрій: влада розподіляється між центральними та регіональними органами, які мають значну самостійність.
- в) Політичний режим: це система політичних інститутів, правил і процедур, що визначають спосіб прийняття рішень та здійснення політичної влади. Основні політичні режими включають:
  - Демократія: влада належить народу, який вибирає своїх представників через вільні вибори і впливає на прийняття політичних рішень.
  - Автократія: влада перебуває в руках однієї особи або групи людей, які не мають широких можливостей для участі народу в прийнятті рішень.
  - Олігархія: влада перебуває в руках обмеженого кола осіб, зазвичай відомих багатих і впливових людей.

Основні сучасні концепції держави:

- Ліберальна концепція держави: ця концепція підкреслює захист індивідуальних прав і свобод громадян, роль правової держави і обмеження влади держави.
- Соціалістична концепція держави: ця концепція акцентує на соціальній справедливості, рівності і державному втручанні в економіку для забезпечення соціального благополуччя всіх громадян.
- Концепція громадянського суспільства: ця концепція ставить акцент на активну громадську участь, роль громадських організацій, незалежних ЗМІ та громадського контролю над державною владою.
- Постколоніальна концепція держави: ця концепція зосереджена на викликах, які стикаються колишні колонії, зокрема щодо побудови національної ідентичності, розвитку інституційної системи та забезпечення розширення прав та свобод громадян.

Отже, держава виконує важливі функції, має різні форми і елементи, а також підлягає різним концепціям, які визначають її роль і функції у суспільстві.